

NEJSTARŠÍ
KRONIKA
ŠKOLY
DOMAŽELICKÉ

DO ROKU 1909

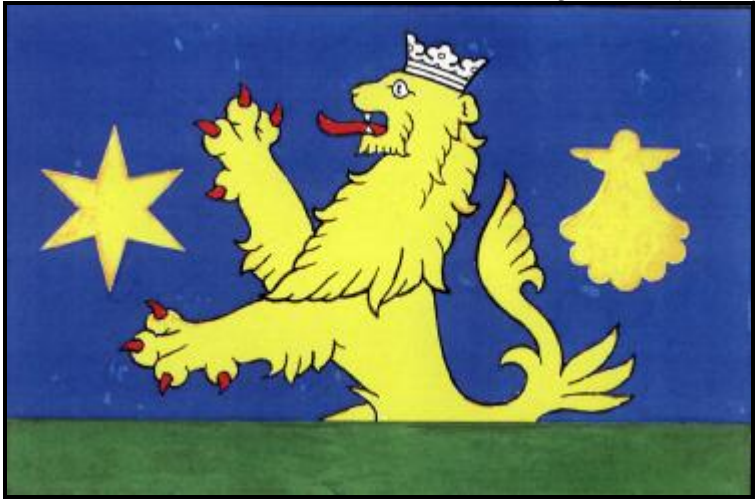
Tato kronika je přepsaná z originálu uloženého v Základní škole Domaželice. Jsou pouze odstraněny mnohé pravopisné chyby. Zvláště kvůli zajímavým dobovým obratům, dovolil jsem si většinu pasáží ponechat přímo ve tvaru dobového zápisu. Je zachováno původní členění kroniky.

- I. Původ, popis a nejdůležitější události školní obce Domaželice a přiškolených obcí Čechy, Líšná a Podolí.....5
- II. Počátek obecné školy v Domaželicích a její vyvinování.....43
- III. Budova školní, její proměňování a vyvinování.....50
- IV. Vyučující a jejich služné.....62
- V. Další události během existence školy.....68

Tato aktivita je pouze soukromá, volně šiřitelná, a neprošla jazykovou úpravou.

Domaželice, srpen 2003

Mgr. Ondřej Mohyla

Prapor obce Domaželice

Znak obce Domažlice

I.

Původ, popis a nejdůležitější události školní obce Domažlice a přiškolených obcí Čechy, Líšná a Podolí.

Mistopis

Domažlice, farní ves, v níž obecná škola, panský dvůr k velkostatku dřevohostickému příslušný se nalézá, leží na okresní silnici z Bystřice pod Hostýnem ku Přerovu vedoucí, kterážto silnice středem obce Domaželic se vede a spojení těchto pro obchod svůj velmi znamenitých měst udržuje, byla, jak tradice udává za dávných dob panství samo o sobě, k němuž západně od Domaželic ležící ves Čechy též se dvěma dvory panskými patřila, ale již od dávné doby vždy pod

jedním držitelem panství Dřevohosticemi a Pavlovicemi se nalézala. V obci Domaželicích byla až do roku 1850 vinopalna a až asi do roku 1870 též pivovar a cukrovar, kteréžto závody okolo dotčeného roku zanikly.

Ves Domaželice byla, jak v politických tak v soudních záležitostech panství dřevohostického podrobena, a to až do roku 1850, když nové politické a soudní okresy zřízeny byly, od roku toho vřazena jest jak ve věcech politických, též i soudních c.k. okresnímu úřadu do Bystřice pod Hostýnem a tepr-ve okolo roku 1870, když okresní hejtmanství zřízena byla, vřazena obec Domaželice ve věcech politických k c.k. okresnímu hejtmanství do Holešova, ve věcech soudních však až dosud přísluší pod c.k. okresní soud v Bystřici pod Hostýnem.

Do roku 1740 nelze o obci Domaželicích nic pamětihodného udáti, an po dobu tu žádné prameny dějepisné nesahají, jediné, co shledáno jest, že na místě, kde nyní číslo domu 1 se nalézá, při kopání v zemi nalezeny staré základní zdi a sklepy, z čehož se soudí, že zde před časy stála stará tvrz, která pánům a držitelům panství domaželického za obydlí sloužila.

Do roku 1740 byly Domaželice a Čechy vždy pod jedním držitelem panství Dřevohostic, Domaželic a Pavlovic a připomíná se okolo roku toho jistý pán hrabě Jiří Bedřich z Oppersdorfu se sídlem v Dřevohosticích, jemuž ostatní panství Domaželice a Pavlovice patřila.

Sobcí Domaželice hraničí následující obce, totiž: západně od Domaželic asi jeden tisíc metrů vzdálená jest obec

Čechy, kteráž do Domaželic přifařena i přiškolená jest, obec tato má 62 domovních čísel a asi 300 obyvatelů. Jihozápadně od Domaželic a Čech leží obec Prusy s 21 domovními čísly a asi 180 obyvateli, kterážto obec dosud do Domaželic přifařena jest, a až do roku 1875 do Domaželic přiškolená byla, od roku toho pak z Domaželic vyškolená a do Beňova přiškolená byla.

Jižně od Domaželic leží a s obcí Domaželicemi hraničí obec Líšná mající 61 číslo a asi 300 obyvatelů. Obec Líšná jest od Domaželic asi 1500 metrů vzdálená. V novější době a sice roku 1884 zřídili si občané obce Líšné pořádnou dobře šterkem vysypanou cestu od Líšné do Domaželic, kterážto spojení těchto obcí jak pro školní dívky tak pro dospělé velmi usnadňuje.

na východ hraničí obec Domaželice s obcí Turovicemi, kterážto od Domaželic asi 2500 metrů vzdálená jest. Podolí jest do Domaželic přifařeno i přiškolené, obec tato má 31 domovních čísel a asi 200 obyvatelů.

Opůvodu a jméně obce Domaželice nedá se nic určitého udati, jelikož ani v archivu obecním obce Domaželic, ani v archivu farním této obce žádných pramenů se nenalézá, z nichž by původ a jméno této obce bylo možná určit.

Co se držitelů panství dřevohostického a domaželického dotýče, připomíná se, jak dříve u-dáno, okolo roku 1740 co držitel panství těch pán Jiří Bedřich z Oppersdorfu, po něm následovali hrabata Matuškoví, na to následovali svobodní páni z Badenfeldu, z nichž poslední, svobodný pán Karel z Badenfeldu, nezanechav žádných mužských dědicův, jen dvě dcery, z nichž mladší zvolila sobě

svobodného pána Filipa Skrbenského za manžela, a ten jest nyní držitel panství dřevohostického a domaželicického. Poslední tento majitel panství dřevohostického odprodal okolo roku 1880 panství Pavlovice panu Alfredu Skenemu, majiteli cukro-varu v Přerově.

Co do poddanosti ku své vrchnosti byli obyvatelé obcí Domaželic a Čech až asi do roku 1780 nevolníci, jako to ve všech okolních obcích bylo, od roku 1780 pak přestalo nevolnictví a obyvatelé těchto obcí byli povinni své vrchnosti pouze robotovati, a sice každý sedlák či pololáník byl povinnen šest dní roboty tažné v každém týdni odbýti, a k vykonání jednoho dne roboty byl povinnen každý pololáník pár koní, pacholka a vůz na místo od vrchnosti mu vykázané odeslati. Avšak i podsedníci a domkaři byli k odbývání roboty zavazováni, a byl podsadník povinnen do roku 52 dní, domkař starovýstavník 26, a domkař novovýstavník 13 dní pější roboty vybývati.

Obyvatelů má obec Domaželice 350, kteří ve 74 domech bydlí. Obyvatelstvo toto dělí se na 4 kategorie, totiž: Pololáníky, jichž bylo před rokem 1868 patnáct, nyní však roku 1885 již 5 míst pololánických odprodáním polností od svých pololánů na čtvrtláníky a ještě menší usedlosti kleslo, takže pololánických živností již jen deset v obci Domaželicích se nalézají. Ke každému půllánu před rokem 1865, dokud ještě obecní pastviska rozdělena nebyla, patřilo 19 jiter polnosti, luka, výrub a stavební plochu v to čítaje, po roce 1865, kdež obecní pastviska mezi občany rozdělena byla, a z nichž ke každému půllánu dvě jitra orné půdy se přidělilo, počítá každý půllán 21 jiter polnosti.

Druhá třída občanů domaželických jsou tak zvaní podseníci, jichž obec Domaželice 11 čítá. Pod-sednická místa mají jen 4 jitra polnosti, a při dělení obecních pastvisek připadla k živnosti pod-sednické jen čtvrtina té plochy z pastvisk obecních, jakou obdržel pololáník. Také jedno místo pod-sednické kleslo odprodáním polnosti od něho na pouhou živnost chalupnickou.

Třetí kategorie jsou domkaři, tak zvaní starovýstavníci, jichž jest v obci Domaželicích jen 7. Tito domkaři měli hned od počátku každý asi 7/4 měrice orné půdy ku svému domku.

Čtvrtý oddíl obyvatelstva v Domaželicích činí tak zvaní malochalupníci, též hofeři nazývaní, kteří ku svým domkům nikdy žádné polnosti přiděleny neměli, jejich stavební plocha sestává pouze z místa stavebního a zahrádky. Těchto malochalupníků jest v Domaželicích 31.

Mimo uvedené tu čtyři třídy obyvatelstva nalézá se v obci Domaželicích ještě 7 domků, které teprve po roce 1870 vystaveny byly, tito domkaři nemají práva na obecní jmění, an se práva toho výslovně zřekli.

Vidováno 11.5.1886
Rosypálek

Při rozdělování obecních pozemků nebrán žádný ohled na bydlící v obci domkaře a malo-chalupníky, a těm neměl být přidělen žádný podíl obecního pastviska, toliko, jak zprvu udáno, podělení byli obecními pastvisky pouze pololáníci a

podsedníci, což domkaři a malochapupníci těžko nesli, že na ně též pamatováno nebylo, a proto podali pro zkrácení na obecním jmění na pololáníky a podsedníky žalobu, která ukončena tím, že jak domkaři, tak malochalupníci obdrželi z obecního pozemku každý podíl 200 čtverečních sáhů. Při tomto podělování obecními pozemky přidělena též ku škole domaželské část obecního pozemku ve výměře 350 čtverečních sáhů.

Nebezpečné povodně

Za starších dob byla obec Domaželice často, zvláště pak na jaře, vysazena velkým povodním. Povodně byly tak nebezpečné, že tak zvaný dolní konec obce obzvlášť povodněmi těmi ohrožen byl, a obyvatelé dolního konce v době povodně ani ven z domků svých vyjítí a jeden ke druhému přejítí nemohli. Ba stalo se roku 1856 na jaře, že se voda v Bystřičce tak zdvihla, že až do světnice se tlačila. Při této povodni obyvatelé domku č. 61, který obýval Josef Veselý se svou rodinou, byli nebezpečenství zahynutí vysazení, až konečně odvážlivější rolníci z vyššího konce obce na koních ubohé rodině Josefa Veselého ku pomoci přispěli, a jednoho člena rodiny po druhém na bezpečné místo odvezli. Nejvíce přispěl ku zachránění rodiny Josefa Veselého před utonutím zdejší občan František Vaculík, pololáník z čísla 7, který, ač kuň jeho pevné půdy pod nohama neměl, přece se odvážil a tři členy rodiny té z domku povodní ohroženého zachránil.

Následkem těchto škodlivých povodní pomýšleno na to, jak by se nebezpečí takovému od-pomohlo, i usneseno na řece Bystřičce přímý průchod a větší spád zjednat, což docíleno tím, že na místě dřívějších mnohých oklik, které vodu v jejím běhu jen zdržovaly, vykázati řece novým průkopem přímý směr, jimž voda většího spádu nabyla a tudy také až do nynější doby nikdy tak nebezpečnou se neukázala. Prokopáním přímého řečiště u obce Domaželic odpomoženo z větší části škodě povodněmi povstalé obci Domaželicím, tím více však trpí pohraniční obec Čechy zhoubnými povodněmi, an při obci Čechách směr řeky Bystřičky, která pod Domaželicemi i potok Lištěnku v sebe pojímá, ještě zcela neopravený, a tok řeky pro mnohé okliky velmi zdlouhavý jest, takže řeka rozvodněna jsouc od Domaželic k obci Čechám prudce teče, zde však an jen volně odcházeti může na okolo ležící polnosti vystupuje a tím při odpadávání často značné škody působí, neboť dobrou prst z polí sbírá a pryč odnáší.

Přiškolené obce Líšná a Podolí neutrpěly dosud nebezpečnými povodněmi škody žádné, protože poblíž obcí těchto žádná větší voda se nenalézá.

Nebezpečné požáry

Nebezpečí ohně způsobilo v Domaželicích, jakož i v přiškolených obcích Čechách, Líšné a Podolí značné škody a sice: v obci Domaželicích vypukl v běhu tohoto století již

několikrátě oheň, z čehož zvláště dvojí požár způsobil velké škody.

První požár vypukl v obci Domaželicích po desáté hodině v noci ze dne 8. na 9. listopadu roku 1850, na tak zvaném dolním konci obce v čísle 52 a strávil 10 stavení obydlených, i s hospodářskými staveními.

Druhý nebezpečný oheň vznikl dne 28. měsíce července roku 1861 právě v neděli, když svěceny v obci Domaželicích tak zvané malé hody, či slavnost sv. Jakuba Většího, patrona zdejšího chrámu páně. Lid se sešel k velkým službám božím a již bylo odzvoněno a před kázáním, které pro tuto slavnost měl držeti cooperátor z Dřevohostic p. František Bezloja, i byl jak zde zařízeno jest, již před hrubou mší svatou růženec pomodlen a právě dáno zvonkem znamení ku zpívání písně před kázáním, an tu někdo vzkřikl: Hoří! Lid následkem tohoto provolání uleknutý, tlačil se z kostela, avšak naštěstí nestalo se ve tlačenci tím povstalé žádného neštěstí životu lidskému. Po východu z kostela uviděno, že hoří nejkrajnější stodola naprotiv pivovaru ležící, a sotva několik okamžení minulo již bylo viděti, že přehozen oheň až na slamou krytou stodolu farní, kteráž severně od fary v zahradě farské se nalézala. V té samé době chytla se i slamou krytá škola od hořícího již stavení číslo 1 a zároveň se školou počala hořeti i střecha na kostele, která tehdy šindelem krytá byla, i na střechu věže současně oheň vhozen, kteréž obě v okamžení v plameni se nalézaly. Že zvony na věži kostelní zachráněny byly, jest co děkovati duchapřítomnosti jednoho občana z Dře-vohostic, který zde v Domaželicích na slavnosti kostelní přítomen byl, a ten dvířka plechová v nejvyšší zděné části věže se nalézající zavřel, a tím kostelní zvony před uhořením zachránil. Sotva půl

hodiny uplynulo a již kostel, fara, škola a 20 jiných stavení i se stodolami a jinými hospo-dářskými staveními nalézalo se v jednom plameni. Že se oheň tak rychle rozšiřoval byl příčinou prudký jižní vítr, který v ten den od rána jako lítá vichřice burácel. Při požáru tomto uhořely mimo mnoho dobytka též tři osoby, a sice: Fran-tiška, manželka Antonína Martilíka z č. 4, potom Marianna, manželka Františka Cagaše, podsedníka z č. 8 a její služka Rosalie Vinklárková, dcera Jana Vinklárka, domkaře z čísla 23. Požár tento zničil všechna stavení od čísla domu 1 až po 19, mimo kostela ještě 3 domky na zadním konci obce stojící, totiž domek Antonína Cagaše čís. 69, Antonína Cagaška čís. 62 a Josefa Budíka číslo 64.

Mimo uvedené tuto dva požáry zničen ještě dne 15. prosince 1880 ohněm domek Ignáce Caletky čís. 31, který jen sám jediný shořel, aniž by se oheň, ač táhl dosti silný jihozápadní vítr, byl na vedlejší stavení rozšířil, protože byla silná obrana.

Ve přiškolených obcích Čechách, Líšné a Podolí vypukly během času též dosti zhoubné ohně, avšak žádný z nich nedá se přirovnati požáru výše udanému, v obci Domaželicích se přihodivšímu. Na-posledy hořelo v obci Líšné dne 17. února 1885, kdež stavení Josefa Dudy čís. 1 mimo stodolu, která neshořela, úplně vyhořelo. Při ohni tomto shořelo též i několik kusů dobytka a syn Josefa Dudy velice se popálil, chtěje dobytek zachrániti.

Rok 1886 uplynul, aniž by v obci Domaželicích a přiškolených obcích Čechách, Líšné a Podolí bylo něco obzvláštního se přihodilo, kdežto sousední farní obce zastíženy byly více méně krupobitím, ušetřeny zdejší obce tohoto

neštěstí úplně, ba byla v tomto roce úroda polní co úplně uspokojivá vyhlášena.

Vidováno 6.6.1887
Rosypálek

Irok 1887 přešel aniž by se něco přihodilo, co by zaznamenání zasluhovalo, úroda polní v roce tomto byla dobrá jak v obci Domaželicích, tak i ve všech přiskolených tam obcích. Neštěstí žádné ty obce nepotkalo.

Roku 1888 dne 10. března stíženy obce Domaželice a Čechy povodní jaké již více let tam nebylo, avšak žádné větší neštěstí se nepříhodilo.

Vidováno 10.4.1888
Rosypálek

Rok 1888 uplynul též bez zvláštní příhody, zpočátku jara až do měsíce června panovalo počasí suché, čímž rostliny polní, zvláště pak píče pro dobytek částečně ve zrostu se opozdily, takže senoseč první a sklizeň jetele valné nebyly, avšak později dostavivší se deště napravily, co na počátku jara suchem utrpělo. Obilí sice nevydalo hojnou žeň co do množství, ale jakost obilí byla průměrem dobrá.

Roku 1889 dne 23. dubna o 9. hodině večer vypukl v obci Líšné dosud nevysvětlitelným způsobem oheň, který čtyři selské statky a jeden domek a sice: statek Tomáše Tomčíka čís. 13, Františka Ležáka čís. 12, Jana Grygery čís. 14, Josefa Hošáka čís. 15 a domek Františka Spáčila kováře čís. 29 strávil. Oheň vypukl na půdě chlévů Tomáše Tomčíka.

Rok 1889, co se poměrů hospodářských dotýče, uplynul, aniž by se něco zvláštního při-hodilo. Plodiny hospodářské, zvlášt' pak cukrovka, se v roce tomto dobře urodily, avšak nemoce dobytčí jmenovitě paznehtnice a slintavka se na podzim roku toho v okolí zdejším značně rozšířily, nepadlo však na nemoc tuto žádné dobytče. I jiné nemoce dobytčí a sice: zánět sleziny a plic se v obci Domaželicích a Čechách ukázaly a též i některé kusy dobytka na nemoc tuto padly.

Vidováno 24.6.1890
Rosypálek

Rok 1890 byl pro obec Domaželice i okolí dosti příznivý. Ačkoliv v roce tomto mnoho škody živelními pohromami na pozemcích a obydlích lidských způsobeno, nepotkalo osadu Domaželice aniž kterou z přiškolených sem obcí Čech, Líšnou a Podolí žádná nehoda, která by za zaznamenání stála, ba ani 14. dne měsíce srpna t.r., kdež bleskem, vichrem, krupobitím a jiným způsobem mnoho škody v okolních obcích způsobeno, byla školní obec Domaželice od všeliké škody ochráněna.

Vidováno 5.6.1891
Rosypálek

Rok občanský 1891 nepřešel tak hladce přes nivy školní obce Domaželic a přiškolených sem obcí, jako léta předešlá, bylyť tyto obce postiženy mnohými nehodami v roce tom, jmenovitě povodeň dostavila se dne 7. a 8. měsíce března 1891, která však mnoho škody na pozemcích a staveních nezpůsobila, avšak ze dne 7. na 8. měsíce června 1891 v noci

strhla se nad krajinou zdejší strašná bouře spojená s krupobitím a velkým lijavcem, která téměř celou noc trvala a tím velké škody na úrodě polní způsobila. Ráno pak dne 8. měsíce června přišla voda tak velká, jak staří lidé dosvědčují, aspoň 50 roků nebyla. Voda ta poškodila polnosti poblíž řeky Bystřičky ležící velice, i na staveních v obci Domaželicích na dolním konci osady se nalézajících mnoho škody učinila. Jmenovitě domky Cyrila Olši, pak Damiana Cagaše a vdovy Griseldy Vinklárkové tou měrou rozmočila, že zdi domků těch se rozbořily. Dne 21. a 22. měsíce července byla opět povodeň, ne však tak velká jako dne 8. m. června, a škody takové též neučinila. Povodeň tato povsta-la z mnoha dešťů, které se dne 20. a 21. měs. června dostavily.

Také dva požáry se roku 1891 v přiškolených obcích přihodily a sice shořel dne 23. měs. března 1891 mlýn za obcí Čechami ležící, a dne 13. měs. srpna shořela v obci Podolí stodola se vším svezným obilím Stanislavu Zapletalovi patřící.

Vidováno 18.4.1892
Rosypálek

Vidováno 25.4.1893
Rosypálek

Školní rok 1892/1893

1.března

Dosavadní správce školy, František Berka odchází na odpočinek a nastupuje na jeho místo Eduard Peck, učitel

z Holešova. Rozloučení se starým a přivítání nového nadučitele dalo se slavnostním způsobem ode všech obcí.

24. dubna

Visitace c.k. okresního školdozorce p. Jana Rosypálka.

15. července

Zakončení školního roku slavnými službami Božími.

16. července

Výlet školní mládeže do Líšné. Tam zpěvy, deklamace, hudba, máj a častování dítek pečivem, uzenkami a pivem.

Srpen

Hromadná návštěva národopisných výstavek v Holešově a Přerově. Všechna mládež školní jela na žebřinových, chvojím a prapory zdobených vozích.

Školní rok 1893/1894

1. září

Začátek školního roku.

4. října

Slavné služby Boží.

11. října

Hořelo v Domaželicích, vyhořela stavení a stodoly č. 39, 40, 41, 42 a stodoly při č. 29 a 43.

Prosinec

Rozmnožena učitelská knihovna o 137 svazků (má nyní 156 sv.), žákovská knihovna o 80 svazků (má nyní 242 sv.) a založena vedle obou ještě třetí „Veřejná knihovna pro lid“ o 257 svazcích, která je majetkem školy domaželické. Všechny tyto knihy ze své soukromé knihovny vybral a daroval správce školy E. Peck.

12. února

V zásadě rozšířena dvojtřídní škola domaželická na trojtřídní.

1. března

Visitace c.k. okresního školdozorce p. Jana Rosypálka.

28. května

Schváleno bylo c.k. zemskou školní radou otevření třetí třídu v Domaželicích počátkem školního roku 1894/1895 pod. č. 268.

14. července

Ukončen školní rok.

Školní rok 1894/1895

1. září

Začátek školního roku. Začalo se vyučovati ve dvou třídách.

1. října

Nastoupil službu nový podučitel Josef Hradil, zavedeno vyučování ve všech třech třídách:

- I. 70 žáků
- II. 70 žáků

III. 81 žáků

1. března

Podučitel Josef Hradil odchází do Dřevohostic a učitel Theodor Pešák z Dřevohostic nastupuje službu v Domaželicích.

Vidováno 21.4.1894

Rosypálek

Školní rok 1895/1896

1. září

Začátek školního roku. Počet žáků pro paušalování školního platu:

- I. 64 žáků
- II. 64 žáků
- III. 102 žáků

Obec	I. tř.		II. tř.		III. tř.		Summa		
	H	D	H	D	H	D	H	D	S
Domaželice	9	11	13	5	15	18	37	34	71
Čechy	11	11	10	14	13	17	34	42	76
Líšná	8	7	8	7	13	15	29	29	58
Podolí	5	2	2	5	9	2	16	9	25
Summa	33	31	33	31	50	52	116	114	230

2. října

V Líšné vyhořelo mnoho čísel, z těch byly usedlosti rolnické. Líšná je nejchudší ze všech čtyř příškolených obcí, bylo tu dost bídy před ohněm a je jí tu nyní ještě více. Sousední a též některé vzdá-lenější obce přispěly vyhořelým, čím mohly.

4. října

Svátek J.V. císaře a krále oslaven slavnými službami Božími, oslovením správce školy, patricijskými deklamacemi a zpěvy.

19. listopadu

Podobně oslaven i svátek J.V. císařovny Alžběty.

21. ledna

Poslední visitace školy, již vykonal okresní školdozorce Jan Rosypálek. Dle visitační zprávy ze dne 17. února byl stav školy celkem uspokojivý, a činnost místní školní rady vzata s uspokojením na vědomost.

Březen

Zemřel c.k. okresní školdozorce Jan Rosypálek. „Odpočívej v pokoji po boji!“

18. dubna

Jmenoval c.k. ministr kultu a vyučování ředitele měšťanské školy v Hulíně pana Aloise Segetha c.k. inspektorem pro okres Holešovský.

15. července

Konec školního roku. Počet žáků koncem školního roku:

- I. 65 žáků
- II. 66 žáků
- III. 85 žáků

Jaká byla návštěva školy v tomto roce poznáme z následujícího výkazu o zanedbané návštěvě školy:

Čtvrtletí	Oml %	Neoml %	Summa
I.	5,51	6,34	11,85
II.	6,52	3,01	9,53
III	6,93	5,62	12,55
IV.	6,03	9,35	15,38
Školní rok	6,25	6,08	12,33

Čísla mluví! Tento výkaz svědčí, že ani zima a neschůdné cesty nejsou takovým škůdcem náv-štěvy školní jako užívání dětí k polním pracem a k dohledu na menší děti v době letní.

Vidováno 14.5.1897
Alois Segeth
c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1896/1897

Pro paměť budoucí se zaznamenává, že obce Domaželice a Čechy se sousedními obcemi Prusy a Turovice odvodnily drenáží své mokré pozemky nákladem 12 000 zlatých. Přiškolené obce zdejší pokračují s duchem času, jsouce přístupny moderním názorům o hospodářství, a proto blahobyť jejich roste. Mokrým rokem loňským a letošní povodní o žních způsobeno mnoho škody.

Počet žáků na konci školního roku 1896/1897:

Obec	I. tř.		II. tř.		III. tř.		Summa		
	H	D	H	D	H	D	H	D	S
Domaželice	16	10	11	5	14	7	41	22	63
Čechy	7	9	11	10	14	17	32	36	68
Líšná	6	13	8	7	6	9	20	29	49
Podolí	2	2	3	4	7	3	12	9	21
Summa	31	34	33	26	41	36	105	96	201

Zameškaná návštěva školy v roce 1896/1897 v %:

Čtvrtletí	Oml %	Neoml %	Summa
I.	2,9	6,0	8,9
II.	4,7	2,2	6,9
III.	4,9	2,7	7,6
IV.	6,2	6,6	12,8
Školní rok	4,6	4,4	9,0

Školní rok 1897/1898

1. září

Příjezd J.V. císaře Františka Josefa I. do Bystřice pod Hostýnem k manévřům.

2. září

Začátek školního roku. Začalo pravidelné vy-učování ženským ručním pracem industriální učitelkou Andělou Vojtkovou, dcerou nadučitele z Rajnochovic. Táž vyučuje 7 hodin týdně za

odměnu 140 zlatých ročně, svobodný byt a otop ve školní budově.

1. října

Podučitel Ladislav Polcar odchází do Radkov za prozatímního učitele a na jeho místo přichází kandidátka učitelství Františka Tennerová z Bystřice pod Hostýnem.

Vidováno 17.3.1898
Alois Segeth
c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1898/1899

1. září

Začátek školního roku. Industriální učitelka Anděla Vojtková přeložena z Domaželic do Roštění a industriální učitelka Aloisie Vojtková z Roštění do Domaželic. Obec Podolí na vlastní žádost byla vyškolená a do Želátovic přiškolená. Katecheta p. František Navrátil odešel do Sedlnice a na jeho místo přišel p. Jan Kleveta.

19. září

Smuteční slavnost J.V. císařovny Alžběty.

4. října

Jmeniny J.V. císaře byly oslaveny předepsaným způsobem.

Vidováno 26.5.1899
Alois Segeth
c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1899/1900

Usnesením c.k. zemské školní rady ze dne 25. srpna 1899 č. 10517 povolena výměna nadučitele Eduarda Pecka s učitelem Josefem Radilem z Kroměříže od počátku školního roku 1899/1900.

Nově jmenovaný nadučitel přistěhoval se do Domaželic dne 30. srpna. Domácí rolníci jej velmi přátelsky uvítali. Pan předseda místní školní rady Josef Tomčík uvedl výše jmenovaného do úřadu školního.

1. září

Začátek školního roku.

4. října

Jmeniny J.V. císaře a krále oslaveny slavnými službami Božími. Dne předtím vysvětlil každý učitel význam toho dne žákům způsobem chápavosti jejich přiměřeným.

2. prosince

Odbýval se v Domaželicích slavný pohřeb p. nadučitele Františka Berky, který v Domaželicích 38 roků působil. Zesnulý narodil se v Lesnici u Zábřeha na Moravě dne 2. června 1830. Do Domaželic poslán byl důstojným dekanem v Holešově dne 13. února 1855, kdež byl ustanoven provisorním učitelem. Dne 9. ledna 1861 jmenován nejdůstojnější konsistoří skutečným učitelem v Domaželicích. Nadučitelem při této škole jmenován byl veleslavnbou c.k. zemskou školní radou dne 1. března 1886. Do výslužby k vlastní žádosti dán 1. března 1893. Dne 31. října 1899 zemřel u velikých bolestech, odevzdán do vůle Boží. Jak veliké

vážnosti požíval u občanstva a žactva svého dokázalo veliké účastenství při jeho pohřbu. Majít' ho zajisté u vděčné paměti, kdož buď jako žáci jeho slovům naslouchali, neb jako občané s ním do bližšího styku přicházeli. Lidé 60 let staří a jinoši 20-tiletí byli jeho žáky. „Budiž čest památce jeho“.

V podzimním období podrobila se provisorní podučitelka Františka Tennerová zkoušce učitel-ské způsobilosti před zkušební komisí v Brně, kterou obstála s výsledkem uspokojivým

19. listopadu

Oslaveny jmeniny J.V. zemřelé císařovny Alžběty.

Vynesení c.k. ministerstva spravedlnosti ze dne 25. září 1899 ř.z. číslo 192 a z.z. nařízení číslo 78 obec Domaželice od 1.1.1900 z obvodu okresního soudu bystrického vyloučena a obvodu okresního soudu přerovskému přidělena. Následkem toho dle vyhlášky c.k. moravského místodržitelství ze dne 8. října 1899 číslo 42455 okamžikem výše uvedeným zmíněná obec z politického okresu holešovského vyloučena a politickému okresu přerovskému přidělena byla, náleží dle § 19, odst. 1 zákona ze dne 7.11.1870 z.z. číslo 72 školní obec Domaželice ke školnímu okresu přerovskému od 1. ledna 1900.

Tím, že naše škola jest od 1. ledna 1900 v obvodu okresu přerovského, podléhá dozoru vysokoctěného pána, pana Josefa Šikoly, c.k. okresního dozorce školního.

22. března

Poctil pan c.k. okresní školdozorce naši školu svou návštěvou, pobyv zde celý den. Slavnou c.k. okresní školní radou dává se správě školy věděti, že za visitace shledána kázeň školní dobrá, výsledek vyučování uspokojivý dle přípisu slavné c.k. okresní

školní rady ze dne 15. června 1900 číslo 547. Cit vlastenecký k nejvyššímu domu panovnickému byl u žactva jako jiná léta náležitou měrou pěstován a šlechtěn.

14. července

Školní rok ukončen slavnými službami Božími s Te deum.

Přehled žactva ve školním roku 1899/1900

Třída	Poč.		Vst.		Vyst.		Na konci		
	H	D	H	D	H	D	H	D	S
I.	32	32	3	4	2	4	33	32	65
II.	23	30	4	4	2	2	25	32	57
III.	40	35	3	2	-	1	43	36	79
Summa	95	97	10	10	4	7	101	100	201
Summa	192		20		11		101	100	201

Vidováno 8.7.1901
 Josef Šikola
 c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1900/1901

1. září

Začátek školního roku. V I. třídě svěřeno vyučování podučitelce Františce Tennerové, ve II. třídě správci školy a ve III. třídě učiteli Františku Čepičkovi.

13. září

Slavná c.k. okresní školní rada v Přerově darovala chudým žákům naší školy 17 knih.

4. října

Jmeniny a zároveň i 70-ti leté narozeniny Jeho Veličenstva nejjasnějšího císaře pána Františka Josefa I. oslaveny srdečnou školní slavností.

Po skončení slavné mše svaté, ubíraly se dívky, vedeny třídními učiteli do místnosti III. třídy, za účelem oslavy slavnostně vyzdobené. V průčelí vyvěšen obraz Jeho Veličenstva, krásně ověščen. Když se do místnosti dostavili i členové místní školní rady i místní duchovenstvo, ujal se slova správce školy a promluvil o životě a blahodárném působení Jeho Veličenstva. Po skončení řeči provolána ode všech třikrát „Sláva“ Jeho Veličenstvu. Poté přednesl žák druhé třídy a žákyně třetí třídy pěkné básně příležitostné, oslavující Jeho Veličenstvo. Zapěním národní hymny slavnost ta skončena.

10. října

Po zemřelém nadučiteli p. Františku Berkovi dostalo se škole naší vzácného daru 2000 K., za kterýžto obnos koupil se dne 10. října t.r. cenný papír (rak.- uherská 4% renta). Z úroků této nadace mají po přání šlechtěného dárce nejchudobnější žáci podělení býti šatstvem a obuví vždy před svátky vánočními.

Provedeny volby obecní dosti klidně. Sta-rostou zvolen zasloužilý rolník pan Narcis Petr. V obecním výboru staly se změny nepatrné.

Leden

V měsíci lednu provedeno sčítání lidu. V Domaželicích ustanoven sčítacím komisařem učitel pan František Čepička. Výsledek sčítání letošního oproti minulému jeví se takto v Domaželicích i v obcích přiškolených:

Domaželice	355 obyvatelů,	nově 489 obyvatelů
Čechy	387	444 obyvatelů
Líšná	340	409 obyvatelů

12. května

V měsíci květnu onemocněla industriální učitelka Aloisie Vojtková. Přípisem slavné c.k. okresní školní rady ze dne 12. května 1901 číslo 455 dostalo se zmíněné učitelce dovolené do konce tohoto škol-ního roku. Po dobu této dovolené vyučovala ručním pracím podučitelka Františka Tennerová 4 hodiny týdně.

10. června

Odbývala se kostelní visitace a zkouška dítek ze svatého náboženství.

8. července

Poctil svou návštěvou školu naši pan c.k. okresní školdozorce pan Josef Šikola. Cit vlastenecký k nejvyššímu domu

panovnickému byl u žactva jako jiná léta náležitou měrou pěstován a šlechtěn. Slavnou c.k. okresní školní radou dáva se správě školy věděti, že za visitace shledána kázeň školní dobrá, výsledek pak vyučování

v I. třídě	dostatečný
ve II. třídě	uspokojivý
ve III. třídě	uspokojivý

13. července

Školní rok ukončen slavnými službami Božími s Te deum.

Přehled počtu žactva ve školním roce 1900/1901:

Třída	Poč.		Vst.		Vyst.		Na konci		
	H	D	H	D	H	D	H	D	S
I.	35	31	2	2	2	1	35	35	70
II.	31	31	4	3	3	3	32	31	63
III.	35	39	3	1	1	1	37	39	76
Summa			9	6	6	5	104	105	209
Summa	205		15		11		104	105	209

Vidováno 21.3.1902
 Josef Škola
 c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1901/1902

2. září

Školní rok počal slavnými službami Božími s Veni Sanctus Spiritus. Po nich odvedena byla mládež školní do tříd, kde přečten jí byl školní řád, oznámen rozvrh hodin, jakož i seznam knih, sešitův a ostatních potřeb školních. Změny ve sboru učitelském není žádné. Školní mládež jest rozděle-na to tříd takto:

Třída	Počet		Úhrnem	Třídní učitel
	Hoši	Dívky		
I.	39	36	75	Františka Tennerová
II.	29	31	60	Josef Radil
III.	35	43	78	František Čepička
Úhrnem	103	110	213	xxx

3. září

Počalo se řádně vyučovati.

15. září

Slavná okresní školní rada darovala chudým žákům naší školy 16 školních knih.

4. října

Oslaveny jmeniny Jeho Veličenstva Císaře Pána slavnými službami Božími, po nich zapěli žáci národní hymnu.

30. října

Jmenována industriální učitelka Aloisie Vojtková pro školu ve Všemíně (školní okres holešovský), pro školu naši kandidátka učitelství Emílie Koplíková z Beňova.

19. listopadu

Oslaveny jmeniny J.V. císařovny Alžběty předepsaným způsobem.

30. listopadu

Ukončeno I. čtvrtletí roku školního a rodičům dána první zpráva o docházce, mravném chování a prospěchu dětí.

2. ledna

Nastoupila službu industriální učitelka Emílie Koplíková.

21. ledna

Vyprovodila mládež školní žáka II. třídy Aloise Školouda, který dne 19. ledna po krátké nemoci po-zemskou pouť svou dokonal, k poslednímu odpočinku.

21. března

Vykonal inspekci školy c.k. okresní školdozorce pan Josef Šíkola, po které mimořádné poradě učitel-ského sboru sdělil výsledek svého pozorování a udělil některé pokyny paedagogicko didaktické.

15. února

Ukončeno II. čtvrtletí školního roku.

20. března

Od tohoto dne do 10. dubna konala se u nás sv. missie.

3. května

Ukončeno bylo III. čtvrtletí školního roku.

13. května

Byli žáci III. třídy podruhé u sv. zpovědi a sv. přijímání.

14. května

Byla většina žáků III. třídy u sv. biřmování v Kroměříži, jež v chrámu páně sv. Mořice udělovati ráčil J.M. kníže arcibiskup Dr. Theodor Kohn.

15. května

Dává se slavnou c.k. okresní školní radou správě školy věděti, že za visitace shledána jest:

kázeň školní:

v I. třídě	dobrá
ve II. třídě	velmi dobrá
ve III. třídě	dobrá

Výsledek pak vyučování:

v I. třídě	uspokojivý
ve II. třídě	chvalitebný
ve III. třídě	uspokojivý

12. června

Konána zkouška ze sv. náboženství a kostelní visitace, jíž přítomen byl důstojný pan děkan P. František Kremel z Bystřice pod Hostýnem.

9. července

Byli žáci II. a III. třídy u sv. zpovědi a dne 10. července u sv. přijímání.

15. července

Ukončen byl školní rok službami Božími s Te Deum. Po nich odvedena byla mládež školní do tříd a rozdány jí školní zprávy. Též dáno jim pokynutí, kterak mají prázdniny užitečně strávit. Žáci ze školy vystupující poučení o tom, co jest jim dále činiti, aby blažené a šťastné budoucnosti se dodělali.

Přehled počtu žactva ve školním roce 1900/1901:

Třída	Poč.		Vst.		Vyst.		Na konci		
	H	D	H	D	H	D	H	D	S
I.	39	36	-	1	2	2	37	35	72
II.	29	31	2	3	2	3	29	31	60
III.	35	43	-	3	5	7	30	39	69
Summa			2	7	9	12	96	105	201
Summa	213		9		21		96	105	201

Vidováno 23.4.1903

Josef Šikola

c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1902/1903

1. září

Začátek školního roku. Školní rok začal slavnými službami Božími s Veni Sanctus Spiritus. Změny ve sboru učitelském byly: podučitelka Františka Tennerová jmenována pro školu obecnou v Bystřici pod Hostýnem a pro Domaželice kandidát učitelství Sylvestr Pleva.

Třída	Počet		Úhrnem	Třídní učitel
	Hoši	Dívky		
I.	40	38	78	Sylvestr Pleva
II.	30	35	65	Josef Radil
III.	38	45	78	František Čepička
Úhrnem	108	118	226	xxx

15. září

Slavná c.k. okresní školní rada v Přerově darovala chudým žákům naší školy 19 školních knih.

4. října

Jmeniny Jeho Veličenstva císaře a krále našeho oslaveny předeepsaným způsobem.

12. října

Obec naši stihla povodeň a sice v takových rozměrech, že není pamětníka, že by kdy taková bývala. Část osady (dolní konec) byla zaplavena a proud vody do světnic a chlévů se vedral. Obyvatelé té části osady byli nuceni příbytky své opustiti. Tato hrůza trvala od večera až do půlnoci. Smutné bylo podívání druhého dne ráno.

19. listopadu

Jmeniny Jejího Veličenstva císařovny Alžběty oslaveny předeepsaným způsobem.

15. prosince

Dne 15. prosince onemocněl učitel p. František Čepička, třídní III. třídy. Několik dní zařizeno vyučování suplováním. Později na pokyn okresního školdozorce vyučováno v první a druhé třídě polodenně. Ve třetí třídě vyučováno nezkráceně.

4. ledna

Zemřel náhle dlouholetý předseda místní školní rady pan Josef Tomčík, rolník z Líšné. Pohřbu, který se dne 7. ledna odbýval, zúčastnil se sbor učitelský, místní školní rada a školní mládež. Míst-ní školní rada položila věnec na rakev zesnulého.

11. ledna

Odjel učitel František Čepička do Lipníka nad Bečvou, kdež, podrobiv se operaci, pobyl až do 28. dubna.

5. dubna

Vykonána byla volba členů místní školní rady. Výsledek volby jeví se takto:

Za předsedu zvolen pan Eduard Cagaš, rolník z Domaželic, za místopředsedu pan Antonín Palička, rolník z Čech, za členy zvoleni pp. Narcis Petr, rolník a starosta Domaželic, Vilém Hradil, rolník z Čech a František Zaorálek, rolník a starosta Líšné.

12. dubna

Následkem několikadenních dešťů rozvodnila se řeka Bystřička a způsobila značné škody na polích i příbytcích. Ve školní zahrádce, kde již jarní práce chýlila se ku konci, bylo vše zničeno a dobrá zkpřená prst' odplavena.

15. dubna

Po odchodu úleváků zřízena dvoutřídní škola sloučením druhé a třetí třídy. Ve sloučených tří-dách vyučoval správce školy.

23. dubna

Poctil svou návštěvou školu naši pan c.k. okresní školdozorce pan Josef Šikola. V mimořádné poradě sboru učitelského sdělil výsledek svého pozorování a udělil některé pokyny paedagogicko didaktické.

15. června

Odbývala se kostelní visitace a zkouška ze sv. náboženství, jíž přítomen byl důstojný pan děkan p. František Kremel z Bystřice pod Hostýnem. Sv. zpovědi a sv. přijímání zúčastnila se školní mládež třikrát a to v listopadu, květnu a červenci.

15. července

Školní rok ukončen slavnými službami Božími s Te Deum. Po službách Božích odvedena mládež školní do tříd a rozdány jí školní zprávy.

19. července

Na počátku prázdnin rozlétna se po světě smutná zpráva týkající se úmrtí sv. otce Lva XIII.

4. srpna

V úterý o ¼ 12. hodině oznámil s loggie svato-petrského velechrámu kardinál Macchi tisícům shromážděného lidu radostnou zprávu, že hlava svaté církve, otcem veškerého křesťanstva, papežem římským zvolen byl kardinál Josef Sarto, jenž přijal jméno Pius X.

6. srpna

Dává se správě školy věděti, že za visitace tamní školy, která se dne 24. dubna 1903 konala, jest kázeň školní:

v I. třídě	celkem uspokojivá
ve II. třídě	dobrá
ve III. třídě	dobrá

Výsledek pak vyučování:

v I. třídě	přiměřený
ve II. třídě	uspokojivý
ve III. třídě	uspokojivý

Přehled počtu žactva ve školním roku 1902/1903

Třída	Poč.		Vst.		Vyst.		Na konci		
	H	D	H	D	H	D	H	D	S
I.	42	43	1	1	3	2	41	41	82
II.	34	31	1	1	1	1	34	31	65
III.	33	43	2	1	-	3	35	41	76
Summa			4	3	4	6	110	113	223
Summa	226		7		10		110	113	223

Vidováno 28.3.1904
 Josef Šikola
 c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1903/1904

Školní rok započal dne 1. září slavnými službami Božími s Veni Sancti Spiritus.

Změny ve sboru staly se tyto: Industriální učitelka Emílie Koplíková vzdala se svého místa a místo ní jmenována Anna Pacholíková, dříve in-dustriální učitelka v Břestě (školní okres kroměřížský).

Slavná c.k. okresní školní rada darovala škole naší 10 knih.

Podučitel Sylvestr Pleva přesazen na I. obecnou školu chlapeckou do Přerova a na místo jeho ustanovena kandidátka učitelství Karla Brodecká.

Jmeniny Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. jakož i jmeniny Jeho veličens-tva císařovny Alžběty oslaveny předepsaným způsobem.

O svátcích vánočních poděleno bylo z úroků nadace p. Františka Berky 23 chudých žáků šatstvem a obuví. Podělování dělo se u přítomnosti všech pp. Členů místní školní rady. Před podělováním promluvil k přítomným důstojný pan P. J. Žváček, vyloživ důkladně zásluhy šlechetného dárce.

Dne 28. měsíce března vykonal inspekci školy c.k. okresní školdozorce pan Josef Šikola po které v mimořádné poradě učitelského sboru sdělil výsledek svého pozorování a udělil některé poky-ny paedagogicko didaktické.

U příležitosti této milo jest připomenouti: “Jeho císařské a královské Apoštolské Veličen-stvo ráčil Nejvyšším rozhodnutím ze dne 24. září 1903 panu c.k. okresnímu školdozorci Josefu Šikolovi nejmilostivěji uděliti rytířský kříž řádu Františka Josefa“.

Dne 10. května odbývala se kostelní visitace a zkouška ze svatého náboženství, Jíž přítomen byl důstojný pan P. František Kremel, děkan v Bystřici pod Hostýnem. Svaté zpovědi a svatého přijímání zúčastnila se školní mládež třikrát a to: v listopadu, květnu a červenci.

Dne 3. července o půl 12. v poledne vracela se podučitelka Brodecká z Přerova. Na chodníku mezi Želátovicemi a Čechami přepadena byla neznámým zpustlým mužem, přičemž zdraví její povážlivě bylo poroucháno. Následkem toho dána byla jmenované učitelce s přivolením pana c.k. okresního školdo-zorce dovolená až do konce školního roku.

Dne 15. července ukončen školní rok slavnými službami Božími s Te Deum. Po službách Božích zapěli žáci 1. a 4. sloku „Národní hymny“. Z kostela odve-dena byla mládež do tříd a rozdány jí školní zprávy. Žáci ze školy vystupující byli poučeni o tom, co jest jim dále činiti, aby blažené a šťastné budoucnosti se dodělali.

Přehled počtu žactva ve školním roku 1903/1904

Třída	Poč.		Vst.		Vyst.		Na konci		
	H	D	H	D	H	D	H	D	S
I.	48	41	-	-	3	1	45	40	85
II.	33	33	-	-	1	1	32	32	64
III.	38	45	1	-	2	1	37	44	81
Summa			1	-	6	3	114	116	230
Summa	238		1		9		114	116	230

Vidováno 20.6.1905
 Josef Šikola
 c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1904/1905

Školní rok započal dne 1. září slavnými službami Božími s Veni Sanctus Spiritus. Po službách Božích odvedena mládež školní do tříd, kde přečten jí byl školní řád a proveden zápis do I. třídy prvního oddělení.

Změny ve sboru učitelském staly se tyto: Podučitelka Karla Brodecká vzdala se pro nemoc svého místa a místo ní jmenován pro naši školu Josef Pírek, dříve podučitel v Želátovicích.

Na počátku měsíce září darovala slavná c.k. okresní školní rada škole naší 11 školních knih pro chudé žáky.

Jmeniny Jeho Veličenstva Císaře Pána, jakož Jejého Veličenstva Císařovny Alžběty oslaveny předepsaným způsobem. Význam těchto dní byl žá-kům chápavosti jejich způsobem přiměřeným vy-světlen.

O svátcích vánočních jako roku loňského bylo z úroků nadace pana Františka Berky 23 chudých žáků šatstvem a obuví poděleno. Podě-lování dělo se v přítomnosti všech pp. Členů místní školní rady.

Nový rok přinesl učitelstvu moravskému regulaci platu. Úprava tato uspokojila učitel-stvo.

Dne 8. května odbývala se kostelní visitace a zkouška ze svatého náboženství, jíž přítomen byl důstojný pán P. František Kremel, děkan z Bystřice pod Hostýnem. Svaté zpovědi a sv. přijímání účastnila se školní mládež třikrát a to v listopadu, květnu a červenci. Dne 5. června byla většina žáků III. třídy u sv. biřmování v Kroměříži, jež v chrámu Páně sv. Mořice udělovati ráčil J.M. kníže arcibiskup Dr. František Bauer.

Dne 20. června poctil školu naši svou návštěvou pan c.k. okresní školdozorce p. Josef Šíkola, po které v mimořádné poradě udělil sboru učitelskému některé pokyny paedagogicko didak-tické.

Školní zprávy rozdány čtyřikráte a to 3. prosince, 18. února, 9. května a 15. července.

Školní rok ukončen dne 15. července slavnými službami Božími s Te Deum. Po službách Božích zapěli žáci 1. a 4. sloku „Národní hymny“. Po službách Božích odvedena mládež školní do tříd a rozdány jí školní zprávy.

Vidováno 20.3.1906
Josef Šíkola
c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1905/1906

Školní rok započal slavnými službami Božími s Veni Sanctus Spiritus v pátek, dne 1. září 1905.

Změny ve sboru učitelském: pro nemoc p. Františka Čepičky, kterému se dostalo půlroční dovolené, vyučováno ve II. třídě suplováním až do 10. října, kdy pro naši školu jmenována sl. Barbora Kolářová, dříve učitelka v Kokorách. Industriální učitelka Anna Pacholíková jmenována od 1. 10. učitelkou ručních prací v Kojetíně a místo ní usta-novena byla kandidátka učitelství Bernarda Martínková z Beňova. Po nepředvídaných změnách svěřeno vyučování v I. třídě učitelce B. Kolářové, ve II. třídě správci školy a ve III. třídě uč. Josefu Pírkovi. Počet žáků na začátku školního roku jest 238.

V první polovici měsíce září darovala slavná c.k. okresní školní rada škole naší 12 chudobinských knih.

Dne 4. října oslaveny jmeniny Jeho Veličerstva císaře a krále našeho předepsaným způsobem, rovněž i jmeniny Jejeho Veličerstva zemřelé císařovny Alžběty.

O svátcích vánočních poděleno bylo z úroků nadace zemř. Františka Berky 23 chudých žáků šatstvem a obuví. Podělování dělo se u přítomnosti všech pp. Členů místní školní rady a sboru učitelského.

Dne 20. března poctil školu naši svou návštěvou pan c.k. okresní školdozorce p. Josef Šíkola. Při odchodu vyslovil sboru učitelskému své uznání.

Dne 27. března zemřel milý a nezapomenutelný člen našeho sboru kolega František Čepička. Úmrtní oznámení rozeslána všem správám škol okresu přerovského, sousedícím správám škol okresu holešovského, přátelům a známým zemřelého kolegy. Dne 29. března konal se pohřeb jehož účastnilo se mnoho kolegů okresu našeho i holešovského, mnoho přátel zemřelého z jeho rodiště Loštic, zejména pan starosta Dr. Geisler, p. MUDr. Vavrouch, zastoupen ct. Spolek hasičský, ochotnický, sbor učitelský aj., dále ohromné množství lidu z Domaželic i okolí, což vše svědčí o tom, jak milý byl všem zemřelý kolega. Průvod pohřební vedl důstojný pán P. Kašpar, farář z Loštic. U domu zapěli kolegové dojemný smuteční sbor Bendlův. Zádušní mši sv. sloužil dp. P. Jan Kleveta, katecheta z Velké Bystřice, při které zapěli kolegové Křížkovského Requiem. Nad hrobem dojemně promluvil pan nadučitel L. Veselý z Radslavic.

Zemřelý kolega František Čepička narodil se v Lošticích v r. 1852. Odbyv 2. tř. německého a ostatní českého gymnasia v Olomouci, nastoupil službu jednoročního dobrovolníka v Brně. Na to absolvoval jednoroční kurz učitelský při učitelském ústavě v Olomouci a r. 1875 ustanoven učitelem ve svém rodišti, kde působil až do února

1899, kdy z příčin služebních přeložen do Domaželic, kdež setrval. Choroba jeho vlekla se asi 5 let. Od prázdnin tohoto roku měl dovolenou až do února a na začátku března mu tato prosloužena až do prázdnin. Dlouho však této druhé dovolené neužíval. Jak již svrchu zmíněno 27. března po půlnoci, zaopatřen byv svátostmi umírajících, za velikých bolestí vypustil hrdinnou a šlechtnou svou duši. Sbor učitelský ztrácí v něm kolegu váženého, svědomitého, nade vše milého. „Čest budiž jeho památce“.

Dne 19. dubna zemřel člen místní školní rady pan Narcis Petr, rolník a hostinský v Domaželicích a předseda rolnického cukrovaru v Dřevohosticích. Zesnulý byl velkým příznivcem školy a učitelstva. „Budiž mu Všemohoucí Bůh milostiv“.

Kostelní visitace se zkouškou ze sv. náboženství odbývala se dne 10. května.

V měsíci červenci provedena volba do místní školní rady. Výsledek volby jeví se takto: Pan Eduard Cagaš zvolen za předsedu, za členy zvoleni pp. Vilém Hradil, František Zaorálek, Leopold Zajíc. Za náhradníky pp. Josef Kuba a Alois Pumprla.

Školní zprávy rozdávány čtyřikráte a to 5. prosince, 17. února, 4. května a 14. července.

Svaté zpovědi a sv. přijímání účastnila se mládež školní třikráte za rok a to v listopadu, květnu a červenci.

Školní rok ukončen slavnými službami Božími s Te Deum. Po službách Božích zapěli žáci Rakouskou národní hymnu po níž odvedeni do tříd a rozdány jim školní zprávy.

II.

Počátek obecné školy v Domaželicích a její další vyvinování.

Jak nejvíce pravdě podobno, počalo první řádné vyučování mládeže školní v Národní škole domaželské asi okolo roku 1780, jelikož od 9. září 1787 nalézají se v archivu školním první nařízení c.k. krajského úřadu v Hranicích týkající se popisu školních dětí, k čemuž také od toho též úřadu formulář ku vedení takového popisování školních dětí připojen jest. Dřívějších nařízení se v celém archivu školním nenalézají, jest to první nařízení, které při škole v Domaželicích se nalézají a které dítky k návštěvě školní zavazují.

Od doby této pokračováno a vyučování školním na obecné škole v Domaželicích řízeno jsou-cí zákony obsaženými v politickém zřízení školním a nařízeními Vele důstojné arcibiskupské konzistoře olomoucké až do vydání nových zákonů školních, od kterých doby přestal také dozor duchovenstva na národní školství a vede dozor ten nyní c.k. zemská školní rada, pak c.k. okresní školní rada a místní školní rady a inspekce vykonává se c.k. zemskými a okresními inspektory školními.

Vyučování školní čili školní rok počíná v tomto novém období školním na obecné škole v Domaželicích vždy dne 1. září a končí obyčejně 15. dne měsíce července každého roku.

Školní rok 1887/1888 započal dnem 1. měsíce září jako obyčejně vzýváním Ducha svatého a ukončen dnem 17. měsíce července 1888 opět slavnými službami Božími.

Ve školním roku 1887/1888 sestávala správa školství Markrabství moravského z následujících osob: předseda c.k. zemské školní rady na Moravě byl Jeho Excellence pán c.k. místopředseda Dr. Bedřich hrabě Schönborn. Předsedou c.k. okresní školní rady byl c.k. okresní hejtman pán Ignác Flašar. C.k. inspektor v okrese tomto byl pán Jan Rosypálek, ředitel měšťanské školy v Holešově. Předsedou místní školní rady v Domaželicích byl po novém sestavení místní školní rady opět pan Ambrož Tihelka, rolník z čís. 37 z Čech, ostatní členové pak byli: František Berka, správce školy v Domaželicích, pan Josef Zdražil, rolník z čísla 4 z Domaželic, pan František Ležák, rolník z čísla 12 z Líšné a pan Josef Chmelař, rolník z čísla 7 z Podolí.

Školou povinných dětí bylo na počátku školního roku 1887/1888200
 Z těch navštěvovalo školy střední.....2
 Během školního roku se vystěhovalo.....5
 Zemřelo.....
2
 Zůstalo.....
191
 Během roku přistěhovalo
 se.....2
 Koncem školního roku navštěvovalo školu.....193

Inspekce vykonána na obecné škole v Domaželicích c.k. panem okresním inspektorem v tomto školním roku dne 10. měsíce dubna 1888.

Taktéž školní rok 1888/1889 započal dnem 1. září 1888 slavnými službami Božími a vzýváním Ducha svatého a ukončen byl ku zvláštnímu naří-zení Jeho Excellence c.k. pána ministra bohacty a vyučování již dne 13. července 1889 opět slavnými službami Božími, při kterých zpíván ambrosianský chvalozpěv : „Tě Bože chválíme“.

Správa školství Markrabství moravského byla ve školním roku 1888/1889 pozměněna tím, že předseda zemské školní rady Jeho Excellence pán c.k. místopředseda Dr. Bedřich hrabě Schönborn od-stoupil, povýšen jsa Jeho Veličenstvem císařem pá-nem za ministra spravedlnosti, a na jeho místě stal se c.k. místopředsedou a zároveň předsedou c.k. zemské školní rady na Moravě Jeho Excellence pán Heřman, rytíř Loebel.

Ive správě c.k. okresní školní rady v Holešově stala se ve školním roku 1888/1889 změna, an c.k. okresní hejtman a předseda c.k. okresní školní rady pán Ignác Flašar dán byl ke své žádosti na stálý odpočinek a místo jeho zaujal nynější c.k. okresní hejtman a předseda okresní školní rady pán Antonín Dvořák.

C.k. inspektorem v tomto okrese školním zůstal opět pán Jan Rosypálek, ředitel měšťanské školy v Holešově.

V místní školní radě v Domaželicích nestala se v minulém školním roku žádná změna a zasedají v ní opět titíž členové jako ve školním roku 1887/1888.

Školou povinných dětí bylo na počátku školního roku 1888/1889...		
		197
Během školního roku		
vystoupily.....	2	
Během školního roku		
vstoupily.....	2	
Zůstalo.....		
		192

Inspekce vykonána na obecné škole v Doma-želicích c.k. pánem okresním inspektorem ve školním roku 1888/1889 dne 29. ledna 1899.

Vidováno 24.6.1890
Jan Rosypálek
c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1889/1890 započal dnem 2. září 1889, jelikož na den 1. září připadla neděle. I školní rok ten započal slavnými službami Božími a vzý-váním Ducha svatého a ukončen byl dne 15. července 1890 opět slavnými službami Božími, při kterých zpíván ambrosianský chvalozpěv : „Tě Bože chválí-me“.

Ve správě školství Markrabství morav-ského nestala se v tomto školním roce změna žádná, i zasedají v c.k. zemské školní radě, i v c.k. okresní školní radě, jakož i v místní školní radě titěž členové, jako ve školním roku 1888/1889. Tak-těž v inspekci školního okresu holešovského nebylo změny.

Š kolou povinných dětí bylo na počátku školního roku	
1889/1890	213
Během školního roku se vystěhovalo.....	5
Zemřelo.....	5
Zůstalo.....	203
Během	roku
se.....	přistěhovalo
Koncem školního roku navštěvalo školu.....	3
	206

Inspkce vykonána na obecné škole v Doma-želicích c.k. panem okresním inspektorem v tomto školním roku dne 24. měsíce června 1890 a byl výsledek její jak po stránce výchovné, tak i co do výsledků vyučovacích uspokojivým shledán.

Vidováno 5.6.1891
Jan Rosypálek
c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1890/1891 započal dnem 1. září 1890. I školní rok ten započal slavnými službami Božími a vzýváním Ducha svatého a ukončen byl dne 16. července 1891 opět slavnými službami Božími, při kterých zpíván ambrosianský chvalozpěv : „Tě Bože chválíme“. Ve správě školství Markrabství moravského zůstala se v tomto školním roce nezměna.

Š kolou povinných dětí bylo na počátku školního roku		
1890/1891		225
Ve	vyšší	škole
bylo.....		5
Během školního roku se vystěhovalo.....		7
Zůstalo.....		
		213
Během	roku	přistěhovalo
se.....		1
Koncem školního roku navštěvovalo školu.....		214

Inspekce vykonána na obecné škole v Domaželicích c.k. panem okresním inspektorem v tomto školním roku dne 5. měsíce června 1891 a byl výsledek její pak shledán jak po stránce výchovné, tak i co do výsledků vyučovacích vcelku náležitým.

Vidováno 8.4.1892
Jan Rosypálek
c.k. okresní dozorce školní

Školní rok 1891/1892 započal dnem 1. září 1891. I školní rok ten započal slavnými službami Božími a vzýváním Ducha svatého a ukončen byl dne 16. července 1892 opět slavnými službami Božími, při kterých zpíván ambrosianský chvalozpěv : „Tě Bože chválíme“.

Správa školství Markrabství moravského zůstala jakož i c.k. okresní školní správa v tomto školním roce nezměna, z místní školní rady v Domaželicích vystoupili následkem vyplnění své povinnosti tyto členové: Ambrož Tihelka, rolník

v Čechách a František Ležák, rolník v Líšné. Na místo jejich zvolení obecními zastupitelstvy přiškolených obcí Josef Vykoukal, rolník v Čechách a František Stokláška, rolník v Líšné. Nově sesta-vená místní školní rada v Domaželicích sestává tudíž z následujících členů: Josef Zdražil, rolník z Domaželic, Josef Vykoukal, rolník z Čech, František Stokláška, rolník z Líšné a Josef Chmelař, rolník z Podolí, potom ze zástupce náboženského vyznání důst. Pána P. Jana Žváčka, kato-lického faráře z Domaželic a zástupce školy, Františka Berky, správce školy v Domaželicích. Členové místní školní rady zvolili pak ze středu svého Josefa Vykoukala za předsedu a Josefa Zdražila za místopředsedu místní školní rady v Domaželicích.

Š kolou povinných dítek bylo na počátku školního roku	
1891/1892	232
Ve	vyšší škole
bylo.....	7
Během školního roku se vystěhovalo.....	2
Koncem školního roku navštěvovalo školu.....	223

Inspekce vykonána na obecné škole v Domaželicích c.k. panem okresním inspektorem v tomto školním roku dne 8. měsíce dubna 1892 a byl výsledek visitace shledán jak po stránce výchovné, tak i co do výsledků vyučovacích ještě uspokojivý.

Vidováno 8.4.1893
Jan Rosypálek
c.k. okresní dozorce školní

III.

Budova školní, její proměňování a vyvinování.

První budova školní stála takřka na tom samém místě, jako nynější stavení školní, jenže na místě, kde nyní světnice vyučovací se nalézají, stála tenkrát stodola a chlév. Kdy tato první budova školní v Domaželicích postavena byla, neb zdali bylo stavení pro školu jen pronajaté, nelze s určitostí udati, tolik však jest jisto, že roku 1829 sála ještě tato stará budova školní, ale byla již tak chatrná, že se roku 1830 zřítla a následkem toho musila býti nová škola postavena, což se ještě roku 1830 povedlo. Na stavbu nové této budovy školní dle tehdejšího poklitického zřízení dodal patron školy stavební materiál, sedláci zaopatřili povozy k dovezení stavební látky a obyvatelé chudší přispívali prací ruční, řemeslníci pak vyplácní byli z pokladny školní do níž se splácelo dle přímé daně. Nová tato budova školní byla poslavena z nepálených cihel a slamou byla pokry-ta.

Itato nová škola stála na tom samém místě jako stará, jenže vyučovací světnice byla na straně západní, na straně východní byl byt pro učitele, sestávající z jedné velké světnice, vedle které se nalézala úzká tmavá komora, sloužící za spížírnu. Kuchyně nebylo žádné, a topilo a vařilo se v síni.

Co ale podivu nejvíce zasluhuje, a pravý, avšak neutěšený obraz o stavu tehdejšího školství podává, jest, že při obecné škole v do-maželicích ustanovení byli vždy dva učitelové, totiž jeden učitel a jeden podučitel, tenkrát pomocník či kantor nazývaný. Že ale jen jedna světnice vyučovací ve škole se nalézala, obsta-rával z většího podílu vyučování školní jen pod-učitel sám.

Také bytu neměl podučitel žádného, a byla jemu za byt vykázána světnice vyučovací, tam měl za kamny státi lůžko a kufr, tam spával a tam trávil také svůj čas mimo vyučování. Nejhuře však se mu vedlo v prázdniny vánoční a v práz-dniny na konec masopustu připadající, když třes-kutá zima nastala a okna i uvnitř světnice celá ledem pokrytá byla, jemu pak bylo v té nevy-topené světnici přebývati a spáti, tak že jest opravdu k podivení, jak může člověk tolik nesnázi vytrpěti, aby na zdraví zkázu nevzal. Sestaviteli této kroniky školní bylo též šest roků, totiž od 13. února 1855 do 19. ledna 1861 na tento způsob v Doma-želicích strávit.

Když se roku 1830 nová škola stavěla, vy-učovalo se v protějším najatém domku, tak zvané vrchnostenské bednární, čís. 44, až se nová škola tak vypravila, by se v ní vyučovati mohlo.

Náradí školní bylo v této nové škole velmi chatrné. Lavice školní se přenesly ze staré školy do nové, taktéž jedna tabule školní ku psaní, ostatního náradí nebylo, ba ani kalamářů na inkoust nebylo v lavicích, a dívky si nosily každé svou lahvičku s inkoustem samo do školy. V tako-vém stavu byla světnice vyučovací až do roku 1855, v kterémžto roce byla objednána druhá psací ta-bule a kalamáře do lavic, což se však zbudovalo na ten způsob, že se musily dívky školní na zakou-pení těch věcí po krejcařích složit.

Lavice, jakož i dlážka ve školní světnici byly však již tak vetché, že nebylo možné dítkám v lavicích ani psáti, ba ani pořádně seděti. V roce 1861 přišlo tedy konečně k tomu, že se nové lavice do školní světnice zbuovaly, a rok nato byla též nová prkenná dlážka do světnice vyučovací polo-žena. Vnitřek světnice vyučovací byl tímto až na učebné pomůcky, jichž nebylo, zaopatřen.

Roku 1861 dne 28. července zastihlo obec Domaželice veliké neštěstí. Vypukl zde požár, kte-rý v krátké době při silném vichru, mimo kostel, faru a školu ještě jiných 20 stavení zničil. Škola, která až dosud slamou kryta byla, po požáru byla pokryta břidlicí a tím i zevnějšek této školy nabyl úhlednější tvářnosti.

Vobecné škole v Domaželicích byly dívky snad od jejího počátku vždy vyučovány polodenně, a sice tak, že menší dívky byly vyučovány v hodi-nách popoledních, starší pak žáci z vyššího oddělení přicházeli k vyučování v hodinách před polednem, jelikož ale žactva co rok přibývá a pokrok času toho též vyžaduje, by o vzdělání mlá-deže více se pečovalo,

ustanoveno k vybídnutí c.k. okresní školní rady, jednotřídní obecnou školu v domaželicích ve dvoutřídní rozšířiti, což aby se ve skutek uvedlo, podala mmístní školní rada v domaželicích dne 1. září 1882 žádost k c.k. okresní školní radě do holešova o rozšíření této jednotřídní obecné školy ve dvoutřídní, kteréž to žádosti také vyhověno a výnosem vysoké c.k. zemské školní rady ze dne 6. listopadu 1882 číslo 9077 povoleno rozšíření jednotřídní obecné školy v domaželicích ve dvou-třídní a zároveň tímtež výnosem ustanoveno pro rozšířenou tuto školu místo jednoho nadučitele a jednoho podučitele.

Že však stav budovy školní pro svou nepřiměřenou stavbu a nedostatek světnic vyučovacích, an dosud jen jedna světnice vyučovací se zde nalézala, rozšíření jednotřídní této školy ve dvou-třídní nedovoloval, ustanoveno novou, času přiměřenou budovu školní, v níž by dosti místa pro dívky ze všech přískolených osad jakož i pořádné byty jak pro nadučitele, tak i pro podučitele se nalézaly, vystaviti, kteroužto stavbu ještě během roku 1883 provésti ustanoveno. Že ale než všechny tyto přípravy k nové této stavbě provedeny byly mnoho času uplynulo, takže by stavba nové školy byla až dlouho do podzimu se protáhla, a místnosti školní před nastávající zimou dobře by neproschly, a dítkám na zdraví snad se uškodilo, ustanoveno stavbu tuto až na rok 1884 poodložiti, roku pak 1883 se ku stavbě této pořádně připraviti, což také provedeno, a sice tak, že roku 1883 vypáleno 133 000 cihel, a přes zimu z roku 1883 na 1884 navezen potřebný kámen, jakož i nákresy na tuto novou budovu školní vyhotoveny a ustanoveno hned zjara roku 1884, jakmile povětrnost na nové stavbě pracovati dovolí, se stavbou počíti a k tomuto cíli zadána žádost o povolení zvláštních prázdnin pro školní

vyučování, an ani v domaželicích aniž v něk-teré ze přiškolených osad místnost pro vyučování nalézt lze.

Roku 1884 v měsíci květnu počalo se na stavbě nové budovy školní pracovati, a sice dne 20. května tohož roku sejmuta byla ze staré školy střecha a prodána panu krištofu vaculíkovi z tučina za 210 zl., ostatní bourání staré školy pak počalo dne 26. měsíce května a sice na ten způsob, že se napřed dřevěné části staré školy jako dveře, okna, tly, podlahy a.t.d. jednotlivým občanům při-školených obcí rozprodaly a potom prodány též i zdi, jichž kupitelé na role co kompostu použili. Když staré zdi byly odklizeny, přikročeno k vybírání základních zdí a navybíráno 21 kub. Sáhů kamene, který vesměs ku zdivu v nové škole se upotřebil. Tak vybrány byly i zdi základní ze staré školy, přikročeno hned ku kopání základu pro novou budovu školní.

Dne 9. června 1884 přikročeno ku kladení základního kamene. Ač v ten den počasí bylo nad míru deštivé, ustanoveno předce, že má kámen zá-kladní býti posvěcen, což se i stalo. Žáci a oby-vatelé celého školního okrsku shromáždili se k té-to dojemné slavnosti, kterou zdejší pán farář františek fuksa u přítomnosti zástupců všech do domaželic přiškolených obcí, pak stavitele pana františka lazara z přerova, jakož nesčetného zástupu ostatních obyvatelů z domaželic, čech, líš-né, podolí o 9. hodině před polednem slavně vykonal.

Na základním kamenu vyryt jest od políra stavbu vedoucího pana antonína tihelky z kozlovic u přerova den a rok provedené této stavby, a tak po svěcení základního kamene,

položen jest tento co úhelní kámen od východní strany při okresní silnici vedoucí.

Dne 24. měsíce května 1884 provedena byla dražba na stavbu nové budovy školní, k níž do-stavilo se, an jednotlivé práce každá sama o sobě jednotlivým řemeslníkům se pronajímaly, množství řemeslníků. Byly pak práce ty následujícím řeme-slníkům pronajaty, totiž:

Práci zednickou, kamenickou a hrnčářskou k prove-dení obdržel pan františek lazar stavitel z přerova a sice všechny tyto práce s dodáním vápna, písku a vody

za	cenu
	5 690zl
00kr	

Práci tesařskou i s dodáním látek obdržel pan františek veselý, tesařský mistr z dřevohostic

za cenu.....
2 988zl 88kr

Práci pokryvačskou obdržel i s dodáním krycí lát-ky pan čeněk calábek z přerova

za	cenu.....
475zl	00kr

práci stolařskou s látkami provedl pán ignác pospíšil z holešova

za
 cenu.....
 ...694zl 00kr

práci kamenickou i s látkami provedl stavitel pan františek
 lazar, jemuž kámen dodal pan josef rohan ze chvalčova u
 bystřice poh hostýnem kterouž práci provedl i s usazením
 za
 cenu.....
 ...580zl 00kr

práci zámečnickou i s dodáním látek provedl pan josef
 jaderníček z fryštáku
 za
 cenu.....
 .360zl 00kr

práci kovářskou i s látkami provedl pan felix gajdošík z čech
 za
 cenu.....
118zl 00kr

práci natěračskou i s látkami provedl pan vilém fuhrmann
 z přerova
 za
 cenu.....
 ...239zl 00kr

práci klempířskou provedl a látky dodal pan josef gauglic
 z holešova

za
 cenu.....
 .240zl 00kr

práce sklenářská provedena byla i s dodáním látek od pana
 roberta miloníka z dřevohostic

za
 cenu.....
 ...209zl 00kr

práci hrnčářskou i s látkami dodal pan františek lazar a provedl
 františek široký z přerova

za
 cenu.....
81zl 00kr

stála tedy řemeslnická práce.....11 674zl 88kr

Jelikož ale dodání hmoty stavební, totiž cihel, jichž 243 000 se upotřebilo, a kamení, kterého asi 63 kub. Sáhů se vyzdilo, obce samy sobě k ob-jednání si ponechaly, potom při kolaudování stav-by, které pan antonín fischer z holešova dne 23. prosince 1884 provedl, některým řemeslníkům za práci jejichještě se nějaká část dopláceti musila, stála celá stavba této nové budovy školní mimo náradí školní, pomůcky vyučovací a vedlejší stav-by, jako oprava školního chlévu, postavení nové kolny na uschování dříví a nové studny i s pumpou a jiné věci, které v obnosu za stavbu se nenalézají, zato však poplatek kolkový na protokol dra-žební, nákresy nové stavby a dozor při stavbě, co k stavbě náležící v souhrnný obnos stavební se čítaly:

celkem.....16 536zl 97kr

Před slavností posvěcení chrámu páně dne 18. měsíce října r. 1884 byla stavba nové této ško-ly dokončena a ustanoveno od členů místní školní rady, jakož i od zastupitelstev přiškolených obcí, že má tato nová budova školní posvěcena býti, což i provedeno, a určena k tomuto slavnému počínání neděle po slavností posvěcení chrámu páně, které roku 1884 na den 26. měsíce října připadala. Prove-dena pak slavnost svěcení nové této budovy školní v následujícím pořádku:

Výše udaného dne po poledni o jedné hodině sešla se školní mládež do nové budovy školní, odtud pak o půl druhé hodině vedena byla do chrámu páně, kdež posvěceny byly dva krásné obrazy, předsta-vující spasitele světa, kterak zve maličké k sobě slovy: „nechte maličkých přijíti ke mně“. Obrazy tyto daroval naší škole zdejší pan farář p. františek fuksa. Při svěcení zmíněných obrazů posvěceny v chrámu páně též dva pěkné kříže, které zakoupila pro zdejší školu místní školní rada. Kříže tyto jsou ze dřeva a figury na nich předsta-vující umučeného spasitele jsou z litého železa.

Po vykonání obřadu svěcení obrazů a křížů držel důstojný pan farář ve chrámu páně krátkou řeč, v níž obřady tohoto svěcení vysvětlil. Nato šlo se v průvodu z kostela ke škole v tomto pořádku: napřed šla školní mládež, a sice chlapci, před nimiž nesl jeden chlapec onen nově posvěcený kříž, za hochy následovaly dívky školní a jim předcházel jeden chlapec nesouc druhý kříž, za dívkami šly družičky, z nichž nejsilnější nesly vždy dvě a dvě jeden obraz. Mimo obrazy v kostele svěcené nesly družičky ještě jiné dva obrazy

představující jeho veličenstvo našeho nejmilostivějšího císaře pána. Za družičkami šli zpěváci kůru, potom šel pan farář s ministranty a za těmi pak ostatní lid, jež se sešel nejen z příškolených obcí, ale i z jiných okolních osad u velikém počtu. Při průvodu z kostela ku škole zpíván chvalozpěv sv. ambrože: „bože chválíme tebe“.

Při příchodu k budově školní, která, aby se tam zbytečně lidu nenahrnulo, zamknutá byla, zůstalo se před hlavním vchodem do školy státi, kdež odevzdal předseda místní školní rady domaželské pan ambrož tihelka, rolník z Čech správci školy klíče od nové této budovy školní, načež oslovil správce školy obyvatelstvo školního okresu krátkou řečí, v níž děkoval obyvatelům obcí těch za vynasazení jejich, vložil jim na srdce, že netřeba jim litovati učiněných výloh, neboť co na novou budovu tuto vynaložili, pro své děti že učinili, což jim jistě hojně úroky přinese. Potom zpívána od zpěváckého sboru v domaželských slav-nostní kantáta: „to den, kterýž učinil pán“. Po ukončení zpěvu přikročeno ku svěcení budovy školní a sice na způsob tento:

Do otevřené již školy vešel důstojný pan farář a zpěváci, potom družičky, jež nesly ze chrámu páně donešené obrazy a kříže, kteréž se na místa pro ně určená v každé světnici vyučovací zavěsily, potom vykonán obřad svěcení školního domu, načež vyšlo se opět ven před budovu školní a zde držel důstojný pan farář delší řeč, v níž účel školy a její užitek obyvatelstvu vyložil a slav-nost ukončena u budovy školní ještě řečí, kterou držel pan c.k. inspektor berní z holešova, co zástupce politického úřadu, po ukončení pak řeči této šlo se nazpět do kostela v průvodu v předešlém pořádku a pokračováno ve zpěvu dříve zpívané písně „bože chválíme

tebe“, a po příchodu do chrámu páně ukončena slavnost tato požehnáním.

Po ukončení pobožnosti ve chrámu páně dovedeny dívky opět do budovy školní a tu poděle-ny byly uzenkami, žemlemi a pivem, načež se dívky rozešly a slavnost se ukončila.

Při rokování o svěcení školy na jaký způsob by svěcení nové této budovy školní mělo provedeno býti, ustanoveno, aby též slavnostní hostina na konec svěcení držena byla, an ale při úradě o hostině této různé smyšlení u členův místní školní rady a zástupcův přiškolených obcí se objevilo, obzvlášť pak, když tehdejší starosta obce doma-želic a zároveň místopředseda místní školní rady pan josef bartoň při poradě té se vyjádřil, že se nesmí žádný z okolních učitelů ku svěcení školy, zvlášť pak do hostiny pozvati, opuštěno od slavnostní hostiny a počastovány pouze školní dívky, jak výše podotknuto.

Rozšíření jednotřídní obecné školy v doma-želicích ve dvoutřídní, pak otevření druhé třídy na škole té, jakož i provedení stavby nové této budovy školní stalo se ve třicátém šestém roce panování jeho veličenstva našeho nejmilostivějšího císaře a krále františka josefa I.

C.k. ministr bohacty a vyučování v době této byl jeho excellence sigmung, svobodný pán conrad z eylesfeldu. C.k. mistodržitel na moravě, jakožto předseda zemské školní rady byl v tom čase jeho excellence dr. Bedřich hrabě schönborn.

C.k. okresní školní rada v holešově sesta-vena byla v čase svrchu udaném z následujících pánů: c.k. pán okresní

hejtman ignác flašar, co předseda, c.k. okresní inspektor školní byl pan jan rosypálek, ředitel měšťanské školy v holešově, zástupcem škol při c.k. okresní školní radě v holešově byl pan vincenc čech, nadučitel v dobroticích u holešova.

Místní školní rada v domaželicích na počátku stavby byla sestavena takto: předseda pan josef bartoň, podsedník z domaželic, místo-předseda byl pan františek cagaš, rolník z domaželic, členové byli pp. Josef hrubý, krejčí z čech, josef tomčík, rolník z líšné, školu zastupoval pan františek berka, učitel v domaželicích.

V měsíci září 1884 sestavena místní školní rada v domaželicích nanovo, a sice následovně: předseda pan ambrož tihelka, rolník z čech, mí-stopředseda pan josef bartoň, podsedník z domaželic, členové pak byli tito: pan františek ležák, podsedník z líšné a pan františek kučík, rolník z podolí, zástupce školy pan františek berka, učitel v domaželicích.

Obecní představenstva složena byla takto:

V obci domaželicích na počátku stavby byl starosta obecní pan josef bartoň, podsedník, ku konci stavby pak pan antonín zdražil, rolník z domaželic. V obci čechách byl od počátku stavby až do jejího ukončení představeným obce pan ignác hradil, rolník. V obci líšné byl po celou dobu stavby představeným obce pan josef tomčík, rolník, a v obci podolí též po celou dobu stavby pak pan františek kučík, rolník z čísla 5 v podolí.

Vidováno
10.4.1888
Jan Rosypálek

Ve školním roce 1887/1888 zakoupen pro zdejší dvoutřídní obecnou školu také pozemek pro letní tělocvičnu a cviční školní zahrádku ve výměře 205 čtverečních sáhů za 471zł 25kr r.m. letní tělocvična byla také ještě během tohoto školního roku ohra-zena a nářadím tělocvičným opatřena, cviční za-hrádka školní byla však jen ohradou opatřena, pro rok tento nemohla však býti upotřebena an zakoupení pozemku tohoto teprve v měsíci květnu roku 1888 provedeno bylo.

Vidováno
24.6.1890
Jan Rosypálek

8.4.1892
Jan Rosypálek

21.4.1893
Jan Rosypálek

IV.

Osoby vyučovací a jejich služné.

První učitel, jenž ve škole domaželské vyučoval a na nějž jen nejstarší lidé z obce domaželské se pamatují, který ale již roku 1787 co učitel ve škole této působil, byl Josef Matura.

Mezi rokem 1804 až 1810 dle tehdejšího politického zřízení školního postoupil Josef Matura službu učitele

domaželického s povolením patrona školy pana hraběte matušky synu svému Benediktu maturovi a ten byl tedy druhým učitelem v doma-želících až do 9. měsíce prosince 1860, kdy zemřel.

Služné učitelů těchto bylo toto: jak první seznam služného učitelova od roku 1804 vykazuje, záleželo služné tehdejšího učitele Josefa Maturovy nejvíce v naturáliích a sice dostával ročně:

- 1) 6 kop 15 snopů pšenice
 - 2) 5 kop 53 snopy ovsa
 - 3) 1 kopy 20 snopů ječmene
 - 4) pak dostával sesypaného obilí tak zvané koleady 5) 9 1/4 měřice žita.
 - 6) Také dostával ročně asi 60 pecnů chleba, kterýchžto chléb ale jen od rodičů dítek sedálckých v tom roku školu navštěvujících odváděn byl.
- Na penězích tyto naturálie vyceněny byly na 98 zlatých 55 krejcarů tehdejších peněz, tak zvaných šajnů.
- 7) Dále, dle téhož seznamu služného učitelova od roku 1804 dostával z jiné strany 12 zl.
 - 8) školného odváděno průměrně ročně 79 zl.

Toto úhrnem bylo 189 zl, 55 kr.

Služné výše vytčené dostával i druhý učitel domaželický, Benedikt Maturova až do roku 1848, v kterémž roce odpadlo zároveň s výkupem de-sátku kněžského také odvádění tohoto obilí ve snopích, a vykoupilo se pro budoucí časy za 850

zl conv. Měny, z kteréhožto výkupu bral učitel 5% úroky, a sice dostával ročně 42zl 30kr conv. Měny úroků.

Avšak, jak ten obnos výkupu se 42 zl 30 kr conv. Měny, tak i sesypaného těch 9 1/4 měrice žita byl plat určený za hraní na varhany a vyba-vování obřadů kostelních, což se však tehdá počí-talo ve službu učitelovu. Jelikož výbavou natu-rálií služné učitelovo až příliš se zmenšilo, ostatní potřeby k výživě, obšatění naprotiv tomu poměrně se zdražily, bylo ustanoveno zvýšení školního platu provésti, což se také roku 1856 pod dozorem tehdejšího c.k. okresního starosty pana mořice hladiše ve skutek uvedlo, a bylo určeno pro učitele i se služným varhanickým 223 zlatých conv. Měny ročně. Že však ani toto služné k výživě učitele a rodiny jeho nedostačovalo, ujala se c.k. vláda věci té, i bylo služné učitelovo roku 1870 dle nových roku toho vyšších zákonů ustanoveno, a dostává tudíž učitel v domaželicích, an škola tato, co do platu učitelova do druhé třídy vřaděna byla ročně

služného.....	50
0 zl. Rak. M.	
Pak 10% přídavek pro stáří.....	50 zl. Rak. M.
Od 1. října 1875 ještě.....	50 zl. Rak. M.

Roku 1882 dne 1. září podala místní školní rada v domaželicích žádost za rozšíření zdejší jed-notřídní obecné školy ve dvoutřídní, což jí i výnosem vysoké c.k. zemské školní rady ze dne 6. listopadu 1882 č. 9077 povoleno bylo.

Otevření této druhé třídy stalo se počát-kem školního roku 1885/1886 a prvním produčitelem na této nově otevřené

dvoutřídní škole ustanoven františek zacpal ustanovovacím dekretem c.k. okresní školní rady ze dne 14. srpna 1885.

Otevření dvoutřídní obecné školy v domaželicích povýšen k žádosti své zdejší učitel františek berka za nadučitele dekretem vysoké c.k. zemské školní rady ze dne 1. března 1886 č. 1489, čímž nabyl nově ustanovený nadučitel i právo na úřední příplatek 100 zl. R.m.

Vidováno
29.1.1889
Jan Rosypálek

24.6.1890
Jan Rosypálek

5.6.1891
Jan Rosypálek

Koncem školního roku 1890/1891 stala se v o-sobách učitelských na dvoutřídní obecné škole v do-maželicích změna, a sice: podučitel pan františek zacpal, který na dvoutřídní obecné škole té od počátku školního roku 1885/1886 co podučitel působil, obdržel koncem školního roku 1890/1891 místo co samostatný učitel na nově zřízené jednotřídní škole v hradčanech, kamž také počát-kem školního roku 1891/1892 přesídlil, a na místo jeho ustanoven pan ladislav polcar za podučitele v domaželicích.

Vidováno
8.4.1892
Jan Rosypálek
21.4.1893
Jan Rosypálek

Dne 1. března 1893 odešel na odpočinek nad-učitel františek berka a na jeho místo dosazen eduard peck, dříve učitel v holešově. Ve školním roku 1894/1895 rozšířena škola na trojtřídní. Jako třetí síla nastoupil 1. října t.r. půdučitel josef hradil. Byli tedy na škole 1 nadučitel a 2 podučitelé. I vypsáno jedno učitelské místo, které dostal teodor pešák, dříve podučitel v dřevohosticích. Pod-učitel josef hradil odešel dne 1. března 1895 na místo teodora pešáka do dřevohostic. Po dva roky nebylo změn v osobách učitelských.

One 1. října školního roku 1897/1898 stal se podučitel jaroslav polcar zatímním učitelem v radkovách a na jeho místo dána kandidátka učitelství františka tennerová, dříve podučitelka v držkové. Týž rok začalo pravidelné vyučování ženským ručním pracem. První industriální učitelka byla anděla vojtková, dcera nadučitele z raj-nochovic.

One 1. září 1898 přeložena anděla vojtková z příčin služebních do rožtění a industriální učitelka aloisie vojtková dána z rožtění do domaželic.

One 1. března 1899 odešel teodor pešák na jednotřídní školu do šišmy a na jeho místo dosazen františek čepička, dříve učitel v lošticích.

Počátkem školního roku 1899/1900 zaměnil nadučitel eduard peck své místo s učitelem josefem radilem v kroměříží (vynesení c.k. zemské školní rady ze dne 25. srpna 1899 č. 10517).

One 12. ledna 1902 odešla industriální učitelka aloisie vojtková do všeminy z příčin služebních a na místo ní ustanovena kandidátka učitelství sl. Emílie koplíková z beňova.

One 1. září 1902 odešla podučitelka františka tennerová do bystřice pod hostýnem a na místo ní ustanoven kandidát učitelství sylvestr pleva.

Koncem školního roku 1902/1903 vzdala se svého místa industriální učitelka emílie koplíková a místo ní ustanovena anna pacholíková, dříve industriální učitelka v břeště (školní okres kromě-řížský).

One 8. října 1903 přesazen podučitel sylvestr pleva na I. chlapeckou školu do přerova a na místo jeho dosazena kandidátka učitelství sl. Karla brodecká, která na naší škole působila jen do prázdnin 1904.

Místo podučitelky karly brodecké ustanoven josef pírek, dříve podučitel v želátovicích.

Ve školním roce 1904/1905 nebylo změn ve sboru učitelském.

Ve školním roce 1905/1906 dostal učitel františek čepička dovolenou a místo jeho zastávala učitelka barbora kolářová až do konce školního roku.

Dne 1. října jmenována industriální učitel-ka anna pacholíková pro školu v kojetíně a pro na-ši školu sl. Bernarda martínková z beňova.

Ve školním roce 1906/1907 dostal po zemře-lém učiteli františku čepičkovi učitelské místo pan leopold baláš, dříve mladší učitel v pavlovicích.

Ve školním roce 1907/1908 nebylo změn ve sboru učitelském.

Koncem školního roku 1907/1908 vzdala se učitelka ručních prací sl. Bernarda martínková svého místa a místo ní jmenována pro školu naši sl. Bernarda koplíková, dříve učitelka ručních prací v želátovicích.

Ve školním roce 1908/1909 nebylo změn ve sboru učitelském.

V.

nejznamenitější události této školy.

Od vydání nových zákonů školních, totiž od roku 1870, jimiž nařízeno dějepis každé obecné školy vésti, nestalo

se až do roku 1879 nic tak důležitého, co by za zaznamenání stálo, avšak rok 1879 a to zvláště den 24. měsíce dubna toho roku byl pro obyvatelstvo říše rakouské vůbec, pro mládež školní pak obzvláště dnem všeobecné radosti, neboť slavila se toho dne 25. letá památka spojení dvou nej-ušlechtlejších srdcí v říši, totiž zasnoubení našeho nejmilostivějšího, od celého národa milovaného císaře a krále františka josefa I. s jeho spanilo-myslnou chotí, naší vznešenou panovnicí alžbětou, při kteréž příležitosti obyvatelstvo každé osady ano i každé chatrče projevovalo radost způsobem dosud nevídaným.

Iobec domaželice a přiškolené sem obce čechy, líšná a podolí nezůstaly v oslavování toho dne za ostatními obcemi, ale vynasnažily se, by den tento způsobem důstojným oslaven byl.

Již delší dobu před tím dnem konány přípravy k slavnosti této, a sice: dívky cvičeny ve zpívání písní na slavnost tuto se vztahujících, potom dány žákům a žákyním deklamace příležitosti této přiměřené, by od nich k přednášení nacvičeny byly. Však i jiné přípravy konány, by ten den důstojně oslaven byl, jmenovitě: budova školní okrášlena zvenku i zevnitř věnci z kvítí a chvojí, obraz jeho veličenstva císaře františka josefa I zvláště ozdoben byl krásným, k tomu připraveným věncem.

Večer před slavností již dáno najevo, střílením a osvětlením čelnějších budov v obci, že se chystá slavnost dosud nebyvalá.

Následujícího dne opět hned při prvním svítání stříleno na počest toho dne. Po sedmé hodině ráno ten den sešla

se mládež školní do školy, aby odtud ke službám božím, které po osmé hodině slavně konány byly, vedena byla.

Po službách božích zpívána v kostele od školních dítek, jakož i od ostatního lidu národní hymna „zachovej nám hospodine, císaře a naši zem“, načež vedena mládež školní do školy nazpět, kdež jí příčina a účel slavnosti této od učitele vyložena a láska k panovnické rodině a k vlasti na srdce vložena byla. Nato se dítky tožešly domů, aby od-poledne po druhé hodině k připraveným pro ně rado-vánkám opět se sešly.

Jelikož ale dne 24. měsíce dubna bylo dešti-vo, nebylo možná program slavnosti ve skutek uvést, i byla slavnost sama na budoucí neděli, totiž na den 27. m. dubna odložena.

Vden 24. m. dubna po poledni o 2. hodině zave-deny dítky, pro nedostatek jiné místnosti, do zdar-ma nabízených místností v hostinci panu františku petrovi náležejícímu, kdež byly dítkám rozdávány pokrmy a nápoje, totiž: pečivo, káva, uzenky, pivo a jiné, kteréžto pokrmy dítkám zdarma od mnoha dárců darovány byly, mezi tím byly od dítek zpívány písně a rozličné deklamace přednášeny. Po čtvrté hodině rozešla se mládež školní pokojně domů, v naději, že v budoucí neděli teprvá pravá slavnost ji očekává.

Vneděli nato, dne 27. měsíce dubna po odpo-ledních službách božích vedena mládež školní při zpěvu a hudbě na místo za obcí domaželicemi k tomu připravené, kdež již den předtím postaveny byla asi 10 metrů vysoká hladká žerď, na jejímž vrchu připevněn byl zelený vršek stromku chvojového, okrášlený pentlemi a ověšen rozmanitými dárky pro starší žáky, kteří si odměnu tu neb onu šplhá-ním s vršku dobyli.

Bylot' zábavou pro starší lid, dívati se, jak žáci jeden po druhém se pokoušeli nějakou tu odměnu s vršku stromku si uštípnouti, což se mnohému podařilo, mnohý pak v polovici žerdě ano i blízko cíle, unaven svezl se po hladké žerdi dolů

Avšak i pro dívky byly odměny ustanoveny, které jim při rozličných hrách uděleny byly. Menší žáci a žákyně podělování při dobízkách o závod psa-cím nářadím od dobrodinců k účelu tomuto daro-vaným. Ku konci poděleny dívky opět jídlem a pitím, načež se slavnost tato ukončila a dívky se roze-šly domů.

Jako roku 1879 dne 24 měsíce dubna, tak podobně byl roku 1881 den 10. měsíce května dnem radosti pro obyvatelstvo říše rakouské, a tudy zvlášť mládeži školní poskytnuta příležitost k radosti, neboť v ten den slaven sňatek jeho výsosti c.k. korunního prince rudolfa s její výsostí spanilou princeznou belgickou štěpánkou.

Inyní konány přípravy k radostnému dni tomuto již delší čas před slavností tou, obzvlášť pak dívky školní cvičeny ve zpěvu písní pro ten den určených.

Dne 9. měsíce května t.r., tj. den před slav-ností okrášlena budova školní od dívek školních chvojím a kvítím jak uvnitř, tak i zevnitř.

Na to pak dne 10. měsíce května po sedmé hodi-ně ranní shromáždila se mládež školní ve svět-nici školní, by odtud do chrámu páně ku slavným službám božím vedena byla. Po ukončených službách božích zpívána v kostele od školních dítek i od dos-pělých rakouská národní hymna „zachovej nám

hospodine“ a po ukončení písně té vedeny dívky školní nazpět do školy, kdež jí příčina této slavnosti vyložena byla.

Odpoledne po druhé hodině shromáždila se mládež školní opět ve škole, načež seřaděna v šik ubírala se při zpěvu písní na obecní louku za obec, by se tam rozličnými hrami pobavila.

Přijdouc na místo určené, rozestoupila se mládež školní okolo stromku tam postaveného, kdež jí na památku na tento slavný den roz-dávány podobizny J.v. c.k. vznešených novomanželů, a pak zpívána ku příležitosti té zvlášť složená píseň „kéž máj ten kyprý“, kteráž píseň veřejné obliby a pochvaly došla. Potom předneseny od žáků a žákyň rozliční k slavnosti té směřující deklama-ce, pak provozovány rozličné hry, na to pak, an v ten den právě počasí příliš studené bylo, odve-dena mládež školní do hostince, kdež častována jídlem, pitím, mezi tím deklamováno a zpívány rozličné písně, i bavila se mládež školní brzy až do večera, načež se pokojně domů odebrala a tím den ten pro dívky školní velmi významný ukončen.

Ve školním roku 1882/1883 připadla pro mlá-dež školní opět vzácná slavnost, totiž: slavena památka nastolení našeho vznešeného panujícího rodu před šesti sty lety na trůn habsburků. Pa-mátný den tento připadá vlastně na 27. den měsíce prosince, an ale den 27. měsíce prosince do vánočních prázdnin padá, ustanoveno, aby slavnost ta dne 23. dne měsíce prosince, co poslední školní den před vá-nočními prázdninami slavena byla. Památný den tento počal jak vůbec každá podobná slavnost, slavnými službami božími, při kterých dívky školní přítomny byly, po odbytých službách božích zpívána

pak v kostele od dítek i od ostatního lidu přítomného rakouská národní hymna. Po ukončení písně této vedena mládež školní do školy, kdež jí význam slavnosti této vyložen byl, načež se pak domů rozešla, aby prázdnin vánočních, které týmto dnem započaly v kruhu domácím požila.

Roku 1888 dne 1. prosince konána pro školní dítky ve zdejší škole vzácná slavnost, slavena totiž památka 40. letého jubilea nastoupení jeho veličenstva našeho nejmilostivějšího císaře pána na trůn v zemích rakouských. Jako každá podobná slavnost školní počala i tato slavnost slavnými službami božími, které, aby se jich mládež školní v úplném počtu účastniti mohla, teprv o 9. hodině před polednem konány byly. Po ukončení služeb božích zpívána ve chrámu páně od dítek školních i od přítomného lidu rakouská národní hymna „zachovej nám hospodine císaře a naši zem“. Po ukončení této písně vedeny dítky nazpět do školy, kdež jim význam této slavnosti vysvětlen, a některé zvláštní události ze života našeho nejmilostivějšího císaře a pána vyloženy byly.

Dne 1. února 1889 konány za vznešenou panovnickou rodinu opět slavné služby boží ve zdejším chrámu páně, jichž mládež školní se zúčastnila, avšak byly to služby boží smuteční, a sice držáno slavné Requiem za zemřelého jediného syna našeho nejmilostivějšího císaře pána jeho výsost korunního prince rudolfa, který dne 29. ledna 1889 k největšímu žalu vznešených rodičů svých i k velikému bolu celé říše rakousko - uherské v mužné síle ve věku 30 let s tímto světem se rozloučil.

Děkuji všem, kteří se dočetli až k tomuto konci za trpělivost, a prosím o shovívavost při hodnocení.

Mgr. Ondřej Mohyla

